

A large, faint, light gray fingerprint graphic is centered in the background of the text area. It consists of several ridges and valleys, typical of a human fingerprint.

Vetovoimainen Sydänsuomi - Pohjoisen Keski-Suomen sijoittumisstrategia

18.12.2020

MDI

Aluekehittämisen konsulttitoimisto

Sijoittumisstrategian sisältö

Strategian lähtökohdat sekä seudun yleiskuvaus

Strategian tavoite ja kohderyhmät

Toimenpiteet – mitä tehdään, kuka tekee ja mitä?

Toimeenpano ja seuranta

Lähtökohtia sijoittumisstrategialle

- **Lähtökohtana** on se, että yritykset etsivät sijoittumiskohteita parantaakseen kilpailukykyään markkinoiden tai resurssien paremman saavutettavuuden kautta.
- Sijoittumisanalyysiensä tueksi yritykset tarvitsevat paljon paikallista tietoa koskien esim. rakentamisen mahdollisuuksia, logistiikkaa, resursseja, markkinoita, lainsäädäntöä ja osaavan työvoiman saatavuutta.
- Myös niin sanotut **pehmeät tekijät** kuten mielikuva sijoittumiskohteesta, **elämänlaatu** ja **paikalliset palvelut** vaikuttavat päätöksiin.
- Monimutkaisen analyysin tekoon tarvitaan paljon tietoa ja palveluita, joita julkiset toimijat niin kansallisella kuin paikallisellakin tasolla voivat tarjota.
- Yritykset **tarvitsevat usein jonkin kimmokkeen (=henk.koht yhteydenotto + joku hyvä syy)** lähteä tutkimaan sijoittumista jollekin paikkakunnalle.
- Saavutettavuus ja logistiset yhteydet (maa-, meri- ja ilmayhteydet) ovat merkittävä tekijä sijoituspäätöksissä.

Lähtökohtia sijoittumisstrategialle

- Investointien ja yritysten houkuttelemiseksi on tärkeää, että julkiset toimijat niin kansallisella tasolla kuin paikallisestikin **tekevät yhteistyötä markkinoidakseen** potentiaalisille sijoittujille alueiden kilpailukykyä ja potentiaalia.
- Paikallinen yhteistyö tärkeää, jotta kyetään **nopeasti tarttumaan yhdessä uusiin hankkeisiin**: yksityinen ja julkinen ja korkeakoulu + oppilaitossektori tekemään saumatonta yhteistyötä.
- **Koulutus- ja opetussektorin** mukana olo tärkeää. Erityisesti korkeakoulujen merkitys sijoittumisessa tärkeä osaavan työvoiman saamisen kannalta.
- Kuntien **nopea kyky reagoida** ja tarjota esim. tontteja yritysten tarpeisiin voi olla ratkaisevaa sijoituspäätöksissä.
- **Aktiivinen toiminta alueen ulkopuolella**: alueen tehtävä itsensä tunnetuksi Suomessa potentiaalisten sijoittujien silmissä.
- Yhteistyökumppaneita kannattaa etsiä erilaisista **hyvin verkottuneista toimijoista**.
- Alueellisilla **kehitysyhtiöillä vahva rooli** ja osaaminen invest-in toiminnassa. Reippaasti vain ohjat käsiin.

Mistä Sydänsuomi tunnetaan tällä hetkellä?

- **Ei riittävästi vielä mistään**, että se nousisi esille sijoittumisen näkökulmasta erityisenä alueena.
- **Suomi on täynnä hyviä paikkoja** elää, asua, yrittää ja viettää vapaa-aikaa, logistisesti hyvällä sijainnilla jne.
- Työ ulkoisen vetovoiman ja (yritysten ja osaajien) sijoittumisten eteen on **pitkäjänteistä** ja harvoin on tarjolla pikavoittoja.
- Ainoa keino supistuvilla alueilla on tuoda **yhtenäisesti laajemmilla hartioilla esille luontaiset vahvuudet ja kärjet**, joihin seudulla voidaan yhdessä tarttua.

HUOM! Tämä ei tarkoita sitä, että kaikki muu unohdetaan.

Sijoittumisen näkökulmasta prosessi pitää miettiä kaikille aluetta pohtiville yrityksille.

Alueen kuntien tunnuslukuja ja vahvuuksia

	Väestö, ennakkotieto 9/2020	Aloittanutta yritystä Q2/2020	Yritysten toimipaikkoja Q3/2020	Suurin toimiala (toimipaikat)	Tunnistettut vahvuudet (8K rakennemallityö)
Kannonkoski	1 323	1	97	Metsätalous ja puunkorjuu	<ul style="list-style-type: none">• Biotalous, yrittäjyys, matkailu- ja vapaa-ajanasuminen
Karstula	3 868	4	301	Vähittäiskauppa	<ul style="list-style-type: none">• Humpin puulaakso, logistiikan mahdollisuudet
Kinnula	1 611	0	93	Erikoistunut rakennus- toiminta	<ul style="list-style-type: none">• Matkailu
Kivijärvi	1 098	2	70	Metsätalous ja puunkorjuu	<ul style="list-style-type: none">• Matkailu ja luovat alat
Kyyjärvi	1 295	0	90	Vähittäiskauppa	<ul style="list-style-type: none">• Teollisuus, kauppa, etätö + digitaaliset alustat (eSports)
Pihtipudas	3 958	6	294	Erikoistunut rakennus- toiminta	<ul style="list-style-type: none">• Nelostien matkailu, puu- ja metalliteollisuus, puurakentaminen, luonto- ja tapahtumamatkailu
Saarijärvi	9 215	7	635	Metsätalous ja puunkorjuu	<ul style="list-style-type: none">• Biotalous (biotalouskampus), teollisuus, maatalous, matkailu ja kulttuuri
Viitasaari	6 099	8	429	Erikoistunut rakennus- toiminta	<ul style="list-style-type: none">• Teollisuus ja logistiikka, puurakentaminen, luontomatkailu

STRATEGIAN TAVOITE JA KOHDERYHMÄT

Sijoittumisstrategian tavoitteet

- 1** Investointien lisääminen alueelle
(uudet yksityiset investoinnit alueelta ja alueen ulkopuolelta)
- 2** Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
- 3** Alueen tunnettuuden parantaminen
(keihäänkärjet, joita tuodaan esille sähköisen alustan ja viestinnän myötä)

Kohderyhmät

A

Alueella toimivien yritysten kasvun tukeminen ja lisäinvestoinnit alueelle (jalostusasteen nostaminen).

- I. Alueen kasvuyritykset ja niiden tulevien investointien kiinnittäminen alueelle
- II. Sukupolven-/omistajanvaihdostilanteessa olevat yritykset, jatkajien löytäminen ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen

B

Alueen yritysten toimintaa tukevien uusien yritysten houkuttelu. Markkinoinnin kärkenä biotalous – erityisesti puutuoteteollisuudesta ja rakennustuoteteollisuudesta (esim. puurakentaminen) sekä elintarvikeala.

- I. Alueen (teollisuuden) yritysten **alihankintaketjuihin lisäarvoa tuovat yritykset** (suorat alihankkijat, materiaali-, komponentti- ja osakokoonpanotoimittajat) sekä samalla koko arvoketjussa jalostusasteen nostaminen
- II. Alueen **elinkeinoelämää palvelevat tukitoiminnot**, kuten huolto-, kunnossapito- ja logistiikkatoimijat sekä tarviketoimittajat).

C

Tärkeänä uutena potentiaalina nähdään:

- I. Etätyöläiset, kausiväestö ja asiantuntijayrittäjät, joiden työ ei ole paikkariippuvaista (luova ala, esim. mainos- ja markkinointiala, suunnittelu- ja konsulttitoimistot). Olennaista on kohdentaa sijoittumismarkkinointia niille, joilla on siteitä alueelle ja haaveilevat mahdollisesti paluumuutosta.
- II. Palvelualojen yritykset, erityisesti luonto(matkailu)palveluita tarjoavat yritykset

Tarjoama

Uudet ja alueella jo toimivat yritykset (A ja C)

- ✓ Kuntien yritysmönteisyys, seutuyhteistyö ja kehittämissyhtiöiden kokonaisvaltaiset palvelut sijoittumisen tukena
- ✓ Kuntien tahtotila vahvistaa yrittäjyyttä ja elinkeinoja - aktiivinen vuoropuhelu yritysten suuntaan (isompien yhteistyökokonaisuuksien rakentaminen pienemmille yrityksille)
- ✓ Mahdollisimman helppo sijoittuminen seudulle
- ✓ Yritysmönteinen kaavoitus ja tonttitarjonta yrityksille ja asukkailla
- ✓ Alueen oppilaitoksissa vahvasti biotalouden alan osaamista (biotalouskampus), TKI-yhteistyömahdollisuuksia ja vahva yritys yhteistyö
- ✓ Alueen yritys keskittymät / teollisuuskylät ja tuki (EU-)rahoitusta myöden valttikortteja alueelle sijoittuville toimijoille
- ✓ Vahvat yrittäjäverkostot alueella eri toimialoilla (esim. puutuote- ja metalliteollisuuden aloilla) sekä yrittäjäjärjestöt tukena
- ✓ Hyvät liikenneyhteydet, hyvä saavutettavuus

Etätyöläiset, asiantuntijayrittäjät ja palvelualat (B)

- ✓ Monipaikkaisuus tuo uusia mahdollisuuksia tietotyöläisten sijoittumiselle – enää ei välttämättä tarvitse löytyä perheessä molemmille vanhemmille töitä samalta alueelta
- ✓ Hyvät liikenneyhteydet, hyvä saavutettavuus sekä hyvin toimivat etäyhteydet, etätyötilat Hubteekki ja Lennätin, verkostoja, digitaalisuus on yksi maakunnan kärkiteemoista
- ✓ Verkosto pienyrittäjille – ei tarvitse työskennellä yksin
- ✓ Turvallinen asuinympäristö
- ✓ Edulliset asumiskustannukset, rantatontit
- ✓ Kuntien hyvät peruspalvelut ja asioinnin helppous
- ✓ Paljon vapaa-ajan asutusta (asiakaskunta palveluyrityksille)
- ✓ Vapaa-ajan luontoaktiviteetteja metsästys, kalastus

SIJOITTUMISSTRATEGIAN TOIMENPITEET

1 Tietopohja

(Tieto alueelle sijoittumisen ja investointien tueksi – miksi Sydänsuomi?)

TOIMEPIDE	VASTUU
<p>Kootaan selkeä ja visuaalisesti kiinnostava tietopohja Sydänsuomen alueesta, jossa esitellään tarkemmin mm.</p> <ul style="list-style-type: none">• Elinkeinorakenne, alueen kehitystä ja keskeisyyttä kuvaavat tiedot (etäisyydet ja logistinen saavutettavuus)• Avoimet työpaikat ja työskentelymahdollisuudet esiin sekä potentiaalinen työvoiman ja koulutusmahdollisuuksien ja oppilaitosten kuvaus• Yrityskeskittymät ja teollisuusalueiden profiilit ja näiden yritysalueiden esittely kiinnostavasti ja kokonaisvaltaisesti (videoklipit; ei pelkän tonttitarjonnan esittelyä, vaan koko ekosysteemi esiin)• Tietoa alueen kärkitoimialoista ja kärkiyrityksistä (yritystarinat – kasvu ja kansainvälistyminen)• Asuminen, viihtyminen ja harrastaminen <p>Yrityksille relevantti tieto kootaan sähköiselle alustalle yhteen paikkaan asiakasnäkökulmasta tyypillisten kysymysten kautta. Esim.:</p> <ul style="list-style-type: none">• Suunnitteletko yrityksen perustamista? Etsitkö ostettavaa yritystä?• Etsitkö yrityksellesi sopivaa toimitilaa tai tonttia?• Haluatko kuulla alueen verkostoista ja mahdollisista yhteistyökumppaneista?• Millaista osaamista ja osaajia tarvitset?• Tarvitsetteko tietoa rahoitusmahdollisuuksista tai neuvontaa? <p>Markkinointiviestintä ja tarjoama kootaan erikseen kärkien kautta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Biotalous (puutuoteteollisuudesta ja rakennustuoteteollisuudesta (esim. puurakentaminen) sekä elintarvikeala)• Sukupolven-/ omistajanvaihdostilanteessa olevat yritykset• Etätyöläiset, asiantuntijayrittäjät• Palvelualat, kuten luonto(matkailu)palveluita tarjoavat yritykset	<ul style="list-style-type: none">• <u>EKKO-</u>hankekokonaisuus• Kehittämissyhtiöt,• Alueen kunnat• Oppilaitokset (JAMK erit. biotalouskärjen osalta),• Viisari ry sekä alueen yhdistykset• Yrittäjäjärjestöt ja yritykset (erit. viestinnässä)

2 Palvelut

(Lupaukset)

TOIMEPIDE	VASTUU
<p>Muodostetaan sijoittumisen tueksi alueellinen osaajatiimi ja keskitetty sijoittumispalvelu, joka toimii yhden luukun periaatteella. Luvataan sijoittuminen ja tuki investointiin ”avaimet käteen”. Potentiaalisille sijoittujille ja alueelle investoiville tarjotaan kaikki tuki ja verkostot avuksi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Palveluissa luvataan kokonaisvaltainen tilanteen haltuunotto: Kaavoitus, tontti/toimitila, työntekijät (ml. puolison / perheen työmahdollisuudet ja asuminen), osaaminen sekä koulutusmahdollisuudet, markkinat, verkostot, aikataulut, yhteyshenkilöt kunnista• Yrityksen sijoittuminen on alueelle nopeaa ja joustavaa (vrt. isot kaupungit)• Kuntien keskinäisen yhteistyön ja sitoutumisen varmistaminen (kuntarajojen näkymättömyys yritykselle) <p>Tarjoama, erityiset palvelut ja verkostot erikseen kärkien kautta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Biotalous (puutuoteteollisuudesta ja rakennustuoteteollisuudesta (esim. puurakentaminen) sekä elintarvikeala)• Sukupolven-/ omistajanvaihdostilanteessa olevat yritykset• Etätyöläiset, asiantuntijayrittäjät• Palvelualat, kuten luonto(matkailu)palveluita tarjoavat yritykset	<ul style="list-style-type: none">• <u>Kehittämissyhtiöt ja alueen kunnat</u>• Tutkimus- ja oppilaitokset• Yrittäjäjärjestöt, muut järjestöt• ELY-keskus ja TE-palvelut• Rahoituslaitokset• Kiinteistövälittäjät, muut vastaavat toimijat

3 Yhteistyörakenteet ja -muodot

(sovitut toimintatavat)

TOIMEPIDE	VASTUU
<p>Kuntien yhteinen sitoutuminen toimintatapaan ja yhteiset pelisäännöt (kuntien johdon sekä valtuustojen ja hallitusten yhteen hiileen puhaltaminen sijoittumisen tueksi)</p> <ul style="list-style-type: none">• Sijoittumisstrategian ja investointinäkymien aktiivinen käsittely seutujohtoryhmässä• Yritys- ja teollisuusalueiden profilointi: kuntakohtaisesti valinta, mihin keskitytään• Kootaan kuntien tarjonta yhteiselle alustalle <p>Osaajatiimin kokoaminen alueen toimijoista ja alueelle sijoittumisvastaavan seutuagentin nimeäminen</p> <ul style="list-style-type: none">• Kuntien vastuuhenkilöiden nimeäminen sijoittumista tukevaan osaajatiimiin• Prosessin rakentaminen ja testaaminen olemassa olevan hyvän pohjan päälle• Valmis alueen yhteinen checklist, tarkistuslista ensikontaktin avuksi, selvät roolit ja tahot (henkilöt), ketkä voivat tarpeissa auttaa• "Peloton-ryhmän" yhteistyö/keskustelukumppanuus sijoittumista harkitsevan yrityksen kanssa sekä paikalliset yrittäjäjärjestöt vahvasti mukaan tukemaan <p>Kartoitetaan uudentyyppiset keinot tarjota etätyö- ja asumismahdollisuuksia alueelle sijoittuville (esim. työasuntoviikko-osakkeet, etätyö- ja asumiskokeilut alueella, muuttajien "paikalliskummit")</p>	<ul style="list-style-type: none">• Alueen kunnat• Kehittämissyhtiöt• Tutkimus- ja oppilaitokset• Yrittäjäjärjestöt, muut järjestöt• ELY-keskus ja TE-palvelut• Rahoituslaitokset• Kiinteistövälittäjät, muut vastaavat toimijat

SEURANTA

Alueella on jo tärkeitä yhteistyön rakenteita, joita tarvitaan sijoittumisten eteen tehtävään työhön

Kunnat ja kehittämisorganisaatiot

- Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyjyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi, Viitasaari
- Witas Oy
- Kehittämissyhtiö Karstulanseutu Oy
- Kuntien oma elinkeinotoimi
- Viisari ry (Leader toimintaryhmä)

Muut julkiset tahot

- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen ELY-keskus

Oppilaitokset

- JAMK, Biotalousinstituutti (ml. BioPaavo)
- Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto POKE
- Jyväskylän yliopisto

Yritykset

- Selkeät kärkialat metalli ja puu sekä biotalous. Vain muutamia isompia yrityksiä, mutta aktiivinen pk- ja mikroyritysjoukko.

Keskeiset yhteistyön rakenteet innovaatiotoiminnassa nykytilanteessa:

- **Seutujohtoryhmässä** ovat edustettuina alueen kunnat, kehittämissyhtiöt ja elinkeinoista vastaavat, Viisari, Keski-Suomen liitto sekä oppilaitokset (JAMK, Poke, JY). Seutujohtoryhmä kokoontuu lähes kuukausittain, noin 9 kertaa vuodessa. Kokouksissa käsitellään mm. kehittämissuunnitelmia ja niiden rahoittamista sekä muita seutukunnan kehittämistä koskevia asioita. **Seutukopla** toimii seutujohtoryhmän kokouksia valmistelevana työryhmänä. Seutukoplaan kuuluvat seutujohtoryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kehittämissyhtiöt, elinkeinokoordinaattori, Viisari ja seutukoordinaattori. Ryhmä pohtii ja valmistelee erityisesti seutukunnallisten, elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvien asioiden ja hankkeiden valmistelusta.
- **Peloton-ryhmä** koostuu pääosin alueen yritysjohtajista ja se kutsutaan koolle yleensä 1-2 kertaa vuodessa. Ryhmän tarkoituksena on tuottaa seutujohtoryhmälle uusia, rohkeita esityksiä seutukunnan elinkeinoelämän kehittämiseksi. Ryhmä myös arvioi hankkeiden yritysälähtöisyyttä ja innovatiivisuutta.
- **Pohjoinen pooli** on avoin keskustelufoorumi alueen kehittäjätahoille.
- **Keksintöjen Viikko** on Suomen maanläheisin startup- ja keksintötapahtuma, joka kokoaa keksijät, yrittäjät ja yhteistyökumppanit syksyisin Viitasaarelle. Tapahtuma auttaa yrityksiä ja yksityishenkilöitä innovaatioiden kaupallistamisessa ja kehittämisessä. Tähän on kytketty nyt mukaan myös Keksintöjen Kasvupolku yhteistyössä Kasvu Open Oy:n, Viitasaaren kaupungin sekä Pisla Oy:n kanssa.

Toimeenpano ja seuranta

SEURANNAN TASO

Seutujohtoryhmä:

Strategian toteutumisen seurannasta vastaa seutujohtoryhmä. Seuranta perustuu säännölliseen (erit alkuvaiheessa esim. kuukausittaiseen) laadulliseen ja määrälliseen seurantaan ja katsaukseen strategian sisällöistä. Valmistelu seutujohtoryhmän käsittelyyn tapahtuu kehittämissyhtiöiden ja sijoittumista tukevan ”seutuagentin” ja alueellisen osaajatiimin toimesta. Jatkuvassa seurannassa on tärkeää olla tukena jatkuvaa tilastotietoa alueen kehityksestä ja näkymistä sekä yrityksistä koottua tilanne- ja investointinäkymätietoa.

Seutuagentti + sijoittumista tukeva alueellinen osaajatiimi:

Operatiivisesta toiminnasta vastaa seutuagentti ja sijoittumista tukeva alueellinen osaajatiimi (= Kehitysyhtiöt työnrkkinä sekä ”seutukopla” vahvistettuna tarpeen mukaan kunnista eri toimialojen substanssiosaajista). Kuukausittainen kokoontuminen tällä ydintiimillä on tapa viestiä ajankohtaisista asioista ja kuntien ja kehittämistahojen toimenpiteistä ja projekteista (sisäiset ja ulkoiset) sekä koota yhteen viestejä alueen elinkeinoelämän tilanteesta sekä mahdollisista sijoittumiscaseista.

Kumppanit:

Sijoittumisstrategian toteutuminen varmistetaan tiiviillä vuoropuhelulla kumppaneiden suuntaan. Pohjoinen pooli on tärkeä kumppanuusfoorumi, jonka tapaamisissa voisi ottaa teemaksi tarpeen mukaan alueen sijoittumisstrategian.

MDI.FI

/MDIFRIENDS

@MDIFRIENDS

ALUEKEHITTÄMISEN
KONSULTTITOIMISTO MDI